

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss av promemoria U2024/01035

Hållbar och högkvalitativ läkarutbildning och klinisk forskning – förslag till ett reviderat ALF-avtal

Region Gävleborg välkomnar möjligheten att lämna remissvar på promemorian U2024/01035 Hållbar och högkvalitativ klinisk forskning – förslag till ett reviderat ALF-avtal.

Klinisk forskning och kliniska utbildningsmoment är viktig för Sveriges position som kunskapsnation inom hälso- och sjukvård samt för jämlik vård som vilar på vetenskaplig grund. För att möta de utmaningar hälso- och sjukvården står inför idag och framöver behöver vetenskapliga studier fortsätta bidra till utveckling av effektiv vård och behandlingsmetoder. Detta innefattar att integrera ny teknologi, implementera evidensbaserade riktlinjer och strategier, arbeta förebyggande samt att anpassa sig till det aktuella och framtida demografiska landskapet, såsom en åldrande befolkning och ökad sjukdomsburda. Högkvalitativ och inkluderande klinisk forskning är en förutsättning för jämlik vård av hög kvalitet i hela Sverige.

Sammanfattning

Den praktiska läkarutbildningen och forskningen utförs i samtliga regioner, såväl de som idag utgör så kallade ALF-regioner som i de övriga 14 regionerna. Det bidrar till att upprätthålla och förbättra klinisk utbildning, forskning och samverkan.

Region Gävleborg framhåller att de 14 regioner som idag inte omfattas av ALF-avtalet också bedriver omfattande klinisk forskning och läkarutbildning och att det är av vikt att det nya ALF-avtalet tydliggör att dessa regioner ska delta i samverkansavtal med andra regioner eller universitet och på så vis få möjlighet till ersättning för såväl läkarutbildning som klinisk forskning. Vidare stödjer Region Gävleborg förslaget att utvärdera värdet av kliniska forskning.

Synpunkter

Region Gävleborg ser positivt på promemorians syfte att utgöra ett underlag till ett nytt ALF-avtal som långsiktigt bidrar till en läkarutbildning av hög kvalitet, internationell konkurrenskraftig klinisk forskning och utveckling av en kunskapsbaserad, effektiv och modern hälso- och sjukvård.

*En precisionsmedicinsk databas syftar till att skapa underlag för prevention, diagnos, behandling och uppföljning baserat på personuppgifter exempelvis genetisk profil och biomarkörer.

Styrker fortsatt samverkan genom avtal

Region Gävleborg tillstyrker förslaget att ALF-avtalets huvudsakliga syfte och parternas avsiktsförklaring om samarbete bör behållas samt att systemet med regionala avtal ska bibehållas så att användande av ALF-ersättningen kan anpassas efter lokala behov och förutsättningar. Region Gävleborg vill dock understryka att de 14 regioner som idag inte omfattas av ALF-avtalet också bedriver omfattande klinisk forskning och läkarutbildning och att det är viktigt att det nya ALF-avtalet tydliggör att dessa regioner ska delta i samverkansavtal med andra regioner eller universitet. Detta för att uppnå en mer rättvis fördelning av ALF-medel i förhållande till samtliga regioners omfattande utbildningsansvar.

Region Gävleborg stöder promemorians framställan om ALF-systemets värde för att främja nationell samordning och öka den nationella samverkan och understryker samtidigt vikten av starka incitament för samarbete med regioner som idag inte omfattas av ALF-avtalet.

Det är av stor betydelse att incitamenten för samarbete med alla regioner förtydligas genom avtalet

Vid en ökning av ALF-ersättningen utöver nuvarande nivå föreslås en förändring av fördelningsprincipen (punkt 7.5.2). Det är viktigt att notera att för närvarande är endast sju svenska regioner delaktiga i ALF-avtalet: Region Stockholm, Region Uppsala, Region Östergötland, Region Skåne, Västra Götalandsregionen, Region Örebro län och Region Västerbotten. Dock utförs en betydande del av den praktiska läkarutbildningen och kliniska forskningen i de 14 regionerna som saknar geografisk närhet till universitet med kliniska fakulteter. Dessa regioner bidrar till både upprätthållen och förbättrad kvalitet inom klinisk utbildning och forskning och ska därför också omfattas av ALF-avtalet. Många högkvalitativa kliniska studier genomförs också i samarbete med eller av dessa regioner, som utnyttjar sjukvårdsorganisationen för att uppnå sina mål. Det är av stor betydelse att incitamenten för samarbete med de som idag inte benämns som ALF-regioner förtydligas inom avtalet. Detta skulle säkerställa att de extra kostnader som dessa regioner står inför i samband med utbildning och forskning kompenseras, och att dessa medel kan användas för både drifts- och investeringskostnader.

Region Gävleborg stöder också idén att ALF-systemets struktur kan vara värdefull för att främja nationell samordning och öka den nationella samverkan, även i samband med olika nationella infrastrukturer. För att främja detta betonar Region Gävleborg, ånyo, vikten av att öka incitamenten för samarbete med regioner som inte omfattas av ALF-avtalet.

Stödjer förslaget att utvärdera forskningen

Regionen stöder utredarens förslag (punkt 9.7.2) att fortsätta utvärdera forskningen utifrån tre aspekter: vetenskaplig produktionens kvalitet, forskningens kliniska betydelse och samhällsnytta, samt forskningens förutsättningar. Citeringar i kliniska riktlinjer, påverkan på kunskapsstyrningens rekommendationer, förändringar i förskrivningsmönster och implementering av

nya metoder kan användas som indikatorer på forskningens kliniska betydelse och samhällsnytta. Regionen stöder även förslaget att ta fram en ny utvärderingsmodell.

Region Gävleborg

Katarina Wijk
Forskning- och utvecklingsdirektör